

VEREJNÝ OCHRANCA PRÁV: OCEŇUJEM STANOVISKO BENÁTSKEJ KOMISIE (EURÓPSKA KOMISIA PRE DEMOKRACIU PROSTREDNÍCTVOM PRÁVA) VO VECI ZÁKONA O MIMOVLÁDNYCH ORGANIZÁCIÁCH. TO POTVRDZUJE MOJE OBAVY O NEÚSTAVNOSŤ ZÁKONA

Bratislava 16. októbra 2025

Verejný ochranca práv, Róbert Dobrovodský, sa dňa 11. augusta 2025 obrátil na Ústavný súd Slovenskej republiky a podal návrh, ktorým žiada o preskúmanie súladu zákona č. 109/2025 Z. z., ktorým došlo k zmene zákonov o mimovládnych organizáciách s Ústavou SR. Návrh zároveň napáda aj súlad s medzinárodnými dohovormi, konkrétne Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd a Chartou základných práv Európskej únie. Podľa verejného ochrancu práv, napadnuté ustanovenia neprípustne a neprimerane obmedzujú základné práva a slobody fyzických a právnických osôb.

Negatívne dopady na ľudské práva

„Európska komisia pre demokraciu prostredníctvom práva (Benátska komisia) dňa 14. októbra 2025 zverejnila svoje stanovisko, ktoré do veľkej miery potvrdzuje právne argumenty, ktoré som uviedol v podaní na Ústavný súd Slovenskej republiky. Analýza Benátskej komisie dospela k záveru, že novela zákona o mimovládnych organizáciách neprípustne obmedzuje základné právo mimovládnych organizácií na združovanie, ako aj právo na súkromie darcov, ktorí dobrovoľne prispievajú mimovládnym organizáciám na ich činnosť. Novela zákona má negatívne dopady na základné práva a slobody občianskej spoločnosti. Benátska komisia navrhuje novelu zákona úplne zrušiť.“ hovorí Róbert Dobrovodský, verejný ochranca práv.

Novela odôvodnená hypotetickými tvrdeniami

Zákonodarcom deklarované ciele zvýšenia transparentnosti a boja proti kriminalite podľa Benátskej komisie nepredstavovali legitímne ciele na obmedzenie základných práv a slobôd. Tieto ciele bolo možné dosiahnuť aj bez prijatia novely, a to šetrnejšími

prostriedkami kontroly účtovníctva v prípade individuálnych podozrení. Zákonodarca pritom dostatočne neodôvodnil potrebu prijatia výrazných obmedzení a povinností pre mimovládne organizácie, ktoré zaviedla novela. Takéto obmedzenia pre mimovládne organizácie je dôvodné zaviesť vtedy, pokiaľ existujú konkrétne a dôkazmi podložené obavy z nelegálneho konania mimovládnych organizácií, a nie len na základe všeobecných a hypotetických tvrdení, ktoré nie sú podložené žiadnou analýzou.

Nedostatočné záruky pri spracúvaní osobných údajov

Podľa Benátskej komisie vyvoláva vážne obavy z neprimeraného zásahu do práva na ochranu osobných údajov mimovládnych organizácií a ich darcov aj vágna zákonná úprava, ktorá neposkytuje dostatočné záruky pri spracúvaní osobných údajov Ministerstvom vnútra a štátnymi orgánmi. Nejasné formulácie novely umožňujú zneužívať široké oprávnenia štátnych orgánov.

Administratívna záťaž pri vybavovaní infožiadostí

Benátska komisia tiež nevidí dôvod, prečo by mimovládne organizácie mali podliehať povinnosti sprístupňovať informácie podľa infozákona, teda v rovnakom režime, ako štátne orgány a ďalšie verejné organizácie. Takáto povinnosť neprimerane zasahuje do práva na súkromie a práva na združovanie mimovládnych organizácií a vytvára neprimeranú administratívnu záťaž spojenú s vybavovaním infožiadostí.

„Záver vyplývajúce z analýzy Benátskej komisie sú v podstate identické, ako odôvodnenie návrhu na Ústavný súd, ktorý sme v tejto veci vypracovali s mojim tímom z Kancelárie verejného ochrancu práv v priebehu leta. Tento záver nezávislej medzinárodnej expertnej komisie len potvrdzuje, že novela zákona o mimovládnych organizáciách predstavuje skutočnú hrozbu pre demokraciu a základné práva a slobody občianskej spoločnosti.“ uzatvára Róbert Dobrovodský, verejný ochranca práv.

Prílohy

Stanovisko Benátskej komisie:

[https://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD\(2025\)041-e](https://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD(2025)041-e)

Podanie verejného ochrancu práv:

[Podanie na Ústavný súd Slovenskej republiky](#)

Súvisiace linky:

<https://vop.gov.sk/obratil-som-sa-na-ustavny-sud-vo-veci-zakona-o-mimovladnych-organizaciach-niektore-jeho-casti-podkopavaju-princip-slobody-znemoznuju-participaciu-obcianskej-spolocnosti-na-verejnom-zivote-a/>

<https://vop.gov.sk/podam-navrh-na-posudenie-ustavnosti-novely-zakona-o-neziskovych-organizaciach-poskytujucich-vseobecne-prospesne-sluzby/>

<https://vop.gov.sk/rokovanie-k-navrhu-zmeny-zakona-o-mimovladnych-organizaciach/>

<https://vop.gov.sk/pozmenujuci-navrh-k-novele-zakona-o-neziskovych-organizaciach-moze-neprimerane-zasiahnut-do-zakladnych-prav-a-slobod-parlamentu-odporucam-prijat-pravnu-upravu-v-riadnom-legislativnom-procese/>

<https://vop.gov.sk/novela-zakona-o-neziskovych-organizaciach-sposobi-obmedzenie-prava-slobodne-sa-zdruzovat-a-moze-prispieť-k-atmosfere-vseobecnej-nedovery-voci-neziskovym-organizaciam/>